

Aan de leden van de gemeenteraad

Ons kenmerk 2021/11671
Datum 6 januari 2021
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Bijlage(n) 1

Onderwerp: Informatie demonstratie 3 januari jl.

Geachte leden van de raad,

Op zondag 3 januari jl. vond er een demonstratie plaats van Vrouwen voor Vrijheid op het Vlooienveld. Naar aanleiding van deze demonstratie zijn er door PvdA, Groen Links, Jouw Haarlem, Actiepartij, Liberaal Haarlem en Hart voor Haarlem vragen aan mij gesteld. Er is een extra raadsvergadering aangevraagd, die gehouden zal worden op donderdag 7 januari as. Ter voorbereiding op deze vergadering stuur ik u hierbij een overzicht van de gebeurtenissen waarbij ik ook antwoord geef op de vragen die u heeft gesteld en betrekking hebben op de demonstratie.

Melding demonstratie

Op 24 december jl. heeft de organisatie Vrouwen voor Vrijheid een melding gedaan om een demonstratie te houden in Haarlem. De aard van de betoging was dat de organisatie tegen de corona maatregelen is en voor het behoud van grondrechten. Het doel van de betoging was om een andere boodschap naar buiten te brengen dan de overheid en media geven en een oproep te doen voor transparantie bij deze instanties.

Voor demonstraties is gelet op de grondwettelijke bescherming geen vergunning vereist. Wel is er een kennisgeving vereist aan de burgemeester, die naar aanleiding daarvan voorwaarden kan verbinden en in een uitzonderlijk geval een demonstratie kan verbieden. Het recht op demonstreren is een grondrecht in de Nederlandse samenleving. Iedereen heeft het recht te demonstreren, ook in de huidige ingewikkelde tijd. In de landelijke wetgeving ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus is het demonstratierecht daarom uitgezonderd op het verbod op groepsvorming. Wel kunnen voorwaarden gesteld worden o.a. met het oog op de gezondheid.

Vorbereiding en voorwaarden demonstratie

Over de demonstratie is vooraf overleg geweest en er zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente, politie en de organisatie. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de inzet van handhaving en politie. Door de politie is op basis van informatie en een risico inschatting een afweging gemaakt

welke inzet nodig is. Hierin speelt onder andere mee dat de organisatie vijftig mensen beschikbaar had om de orde en de gestelde regels te bewaken. De politie heeft zes politiemensen ter plaatse ingezet. Daarnaast was er opschaling van meerdere eenheden verzekerd. Dit gaat dan om de inzet van 'gewone' politie tot en met de ME. Vanuit de gemeente waren er twee handhavers aanwezig. Ook zijn er door de gemeente vier groene muggen ingezet voor het oproepen tot bewaren van de voorgeschreven afstand.

De organisatie heeft op 30 december 2020 een brief met voorwaarden voor de demonstratie ontvangen (zie bijlage). Deze voorwaarden zagen toe op het voorkomen van overlast voor de omgeving, het voorkomen van strafbare feiten en het voorkomen dat de demonstratie zou leiden tot (verdere) verspreiding van het coronavirus. Het dragen van een mondkapje was geen onderdeel van de voorwaarden die vooraf aan de organisatie zijn opgelegd. De mondkapjesplicht geldt in publieke binnenruimten.

Op basis van eerdere ervaringen in Utrecht en Amsterdam rekende de organisatie op maximaal 1400 demonstranten. Het Vlooienveld heeft een afmeting van 30.000 m². Met de huidige uitgangspunten ten aanzien van Covid-19 is uitgegaan van ± 3.6 m² benodigde ruimte per persoon. Het Vlooienveld is hiermee groot genoeg voor een demonstratie van deze omvang. Daarbij heeft de organisatie een waarschuwingsplicht meegekregen om naleving van de afstand te waarborgen. Ook is van tevoren in de voorwaarden vastgelegd dat bij herhaaldelijk niet in acht nemen van de afstandscriteria de demonstratie op aanwijzen van de politie direct diende te worden beëindigd.

Tijdens de demonstratie

Gedurende de demonstratie waren politie en handhaving aanwezig. De organisatie zelf had een ordedienst van vijftig personen die actie ondernamen bij problemen en ongeregelheden. Tenslotte waren er groene muggen die rond de locatie zijn ingezet om mensen bewust te maken van het belang van 1.5 meter afstand. Ook heeft de gemeente een tekstkar bij het Vlooienveld laten plaatsen om demonstranten te wijzen op de naleving van 1.5 meter afstand onderling. Daarnaast zijn er stippen aangebracht op het veld om de onderlinge afstand aan te geven.

De demonstratie startte later dan aangegeven, namelijk omstreeks 13.15 uur en er waren toen ongeveer 1000 mensen aanwezig. Het beeld is dat, anders dan bij voorgaande demonstraties, een groot deel van de demonstranten afkomstig was van buiten Haarlem en met de auto van en naar Haarlem hebben gereisd. De politie had de instructie om zorg te dagen voor een ordelijk verloop van de demonstratie en de voorschriften uit de beschikking te handhaven via het aanspreken van de organisatie, het waarschuwen en, bij niet naleving van de regels, uiteindelijk beëindigen van de demonstratie in overleg met de gemeente.

De sfeer van de demonstratie was gemoedelijk. De organisatie heeft het belang van 1.5 meter afstand vanaf het begin van de demonstratie benadrukt. Dit gebeurde door de ordedienst van de organisatie en door oproepen vanaf het podium. Daarnaast heeft de gemeente via de inzet van

handhaving, in samenwerking met de politie en met inzet van twee koppels Groene Muggen mensen laten aanspreken op de afstand. Het werd drukker naarmate de demonstratie vorderde. Het totale bezoekersaantal is door de politie geschat op ongeveer 1750 personen.

De organisatie heeft vanaf het podium het publiek opgeroepen de 1.5 meter in acht te nemen. Hier werd gehoor aan gegeven en mensen waaierden uit. Wanneer de 1.5 meter in het geding kwam, werd wederom een oproep gedaan. Een groep mensen hield zich niet aan de afstandsregel en is herhaaldelijk aangesproken door de ordedienst. Rond 15.00 uur bleek het aanspreken weinig effect meer te hebben en dreigde het programma uit te lopen. Daarop is rond 15.10 uur door de gemeente in overleg met de politie besloten de demonstratie per direct te laten stoppen. De organisatie heeft daarop de demonstratie beëindigd rond 15.15 uur.

Na de demonstratie ontstond er een spontane dans op het midden van het Vlooienveld door ongeveer 150 personen. Deze is op aangeven van de politie direct door de ordedienst beëindigd. Rond 15.30 uur was het Vlooienveld bijna leeg.

Afwegingen achteraf en vervolg

Kijkend naar het verloop van de demonstratie is de uitdaging de balans te vinden tussen het recht op demonstratie versus handhaving van de coronamaatregelen en daarbij ongeregeldheden te voorkomen. Door het publiek aan te spreken is geprobeerd de demonstratie doorgang te laten vinden met inachtneming van de onderlinge afstand. Bij het grootste deel van de demonstranten ging dit goed. Op een deel van het publiek had het helaas geen blijvend effect en dat vind ik kwalijk. Het is pijnlijk om dat op beelden te zien. Bij komende demonstraties zal ik de voorwaarden verder aanscherpen. Er worden strakkere afspraken gemaakt met politie en handhaving over het handhaven van de 1.5 meter en het beëindigen van een demonstratie bij herhaalde overtredingen. Afgelopen zondag leek de demonstratie door de muziek soms op een evenement en ook dat is niet de bedoeling. Daarom zal ik in het vervolg geen muziek meer toestaan bij grotere demonstraties in coronatijd.

Tot slot

Ik realiseer mij dat dit onderwerp een grote lading heeft. De ziekte en de daardoor veroorzaakte sterfgevallen, de lange duur van de pandemie, de beperkingen in het dagelijks leven, de druk op de ziekenhuizen en de zorg, de economische zorgen van veel ondernemers, en meer recent de nieuwe lockdown leveren veel emoties op. Mensen snakken naar meer vrijheden, maar de ziekte is nog allerm minst bedwongen. Als burgemeester voel ik een grote verantwoordelijkheid om zorgvuldig om te gaan met de maatregelen om de volksgezondheid zo goed mogelijk te beschermen en de

handhaving daarvan, binnen het wettelijk kader. Het is goed om over dit spanningsveld telkens in gesprek te zijn met de gemeenteraad.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name J. Wienen.

drs. J. Wienen
Burgemeester van Haarlem

Vrouwen voor Vrijheid
t.a.v. [REDACTED]
[REDACTED]@hotmail.com

Ons kenmerk V&H/2020/1245139
Datum 30 december 2020
Afdeling Veiligheid & Handhaving
Contact [REDACTED]
Telefoon [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@haarlem.nl

Onderwerp: Demonstratie 3 januari 2021

Geachte mevrouw [REDACTED],

Hierbij bevestig ik op grond van artikel 2:3 lid 2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) uw melding voor het houden van een betoging door Vrouwen voor Vrijheid op zondag 3 januari 2021 van 13:00 uur tot 16:00 uur op de Dreef ("Haarlemmer Hout") te Haarlem.

U geeft in uw kennisgeving en draaiboek aan dat u maximaal aantal van 1.400 deelnemers verwacht. Zoals met u is besproken zorgt u zelf voor het aanbrengen van stippen op het terrein voor de anderhalve meter aanduiding. Het podium kan nabij het koepeltje in De Hout worden geplaatst. Daarbij maakt u gebruik van rijplaten om de bodem te beschermen.

Op grond van artikel 5 van de Wet Openbare Manifestaties verbind ik aan deze ontvangstbevestiging de volgende voorwaarden:

1. Voor noodverkeer wordt te allen tijde een vrije doorgang van **tenminste 3,5 meter** vrijgehouden van obstakels;
2. Materialen die over de straat worden gespannen worden op een hoogte van **tenminste 4,2 meter** opgehangen;
3. Het voetgangersverkeer wordt zo weinig mogelijk gehinderd;
4. Op of boven brandkranen mogen geen materialen worden opgesteld;
5. Het verkeer wordt niet gehinderd, noch worden er wegen afgesloten of geblokkeerd;
6. In- en (nood)uitgangen van woningen, bedrijven en winkels worden vrijgehouden;
7. De gemeente aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele schade of letsel ontstaan als gevolg van uw activiteiten;
8. Er mogen geen kwetsende, opruiende, beledigende of discriminerende leuzen worden gescandeerd en/of op spandoeken en dergelijke worden meegevoerd;
9. De spandoeken mogen niet zijn voorzien van dikke stokken;
10. Het is de deelnemers niet toegestaan om tijdens de demonstratie dan wel voorafgaand daaraan of na beëindiging hiervan zich op de openbare weg te bevinden met gezichtsbedekking (capuchon, bivakmuts, sjaal, e.d.) waarop het vaststellen van de identiteit van de betrokkenen door middel van gezichtsherkenning wordt belemmerd of belet. Een uitzondering hierop is het dragen van een mondkapje ter bescherming tegen het coronavirus (COVID-19). Het dragen van een mondkapje is daarom wel toegestaan;

11. Demonstranten houden altijd 1,5 meter afstand tot elkaar;
12. Het protest is een statisch protest. Deelnemers dienen zoveel mogelijk op hun toegewezen plek te blijven staan tijdens het protest;
13. Als deelnemers zich niet aan de 1,5 meter afstand houden zal de organisatie zich inspannen de deelnemers hierop aan te spreken. Indien nodig zal de politie aanwijzingen geven. Eerst zal de organisatie de deelnemers vanaf het podium aanspreken met het verzoek om afstand te houden. Vervolgens zal organisatie de deelnemers waarschuwen zich te houden aan de afstand van 1,5 meter. Mocht dit allemaal niet werken dan zal de organisatie de demonstratie beëindigen en aanwezigen verzoeken rustig te vertrekken. Hiervoor zijn door de gemeente voorgestelde teksten aanwezig;
14. Er zal toezicht op de demonstratie worden gehouden door mensen uit uw organisatie;
15. Na afloop van de demonstratie dient u de locatie waar u gedemonstreerd heeft, schoon achter te laten. Weggeworpen flyers of enig ander drukwerk dat door u is verspreid dient te worden opgeruimd. Indien dit naar het oordeel van de gemeente niet voldoende is gebeurd, dan zal dit alsnog door de gemeente, maar voor uw rekening worden gedaan;
16. Eventuele schade aan openbare verhardingen of openbaar groen zal door de gemeente, maar voor uw rekening, worden hersteld;
17. Alle door of namens de politie, de brandweer of de gemeente te geven aanwijzingen worden direct opgevolgd;
18. Tijdens de gehele demonstratie bent u (XXXXXXXXXX) aanwezig als aanspreekpunt.

De Burgemeester van Haarlem,
namens deze,

Mr. K. Roos
Teammanager Veiligheid & Handhaving

Tegen dit besluit kan bezwaar worden gemaakt bij de burgemeester van Haarlem, postbus 511,2003 PB Haarlem. Het bezwaarschrift dient ingediend te worden binnen zes weken gerekend vanaf de dag dat dit besluit bekend is gemaakt. Het bezwaarschrift dient ten minste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Je kan ook digitaal een bezwaarschrift indienen via de website van gemeente Haarlem (<https://www.haarlem.nl/bezwaar-tegen-gemeentelijk-besluit>). Je hebt hiervoor een elektronische handtekening (DigiD) nodig.